

Vérehulló

*„Magyar! – ne félj, akárhogy is ugatnak,
hányj fittyet a gógös, komisz nyugatnak,
hiszen úgy is a föld alá dugatnak.”*

(Kosztolányi: Harcias rikkantás a XX. században)

MINTHA VALAMI KEZDŐDNI LÁTSZANA

*Már a magad bajában is
magadra maradtál. Falfirka-lelkek
harmattal elvetélése jár
a Sömlék két oldalán: a Tél
bevirágzott a borvirágokon!
És csupán nanomillit
moccangat bacilushadosztály,
hétmérföldes söpredék csizmáján a volt,
kitették az udvarra tekintetek a korosztály
meg csupa üzletelés, eladni a kort!
Mintha valami kezdődni látszana,
levegőbe kapaszkodva, életnedvet serkentő
napokat érik a ballagó. Ballagófü.
Ördögszekérre jár a rúd, és a szenvedő
virágvasárnap is töretlen gyepű.
Asztalíóknak írják újra sebeik
a torkos költők; középzárt vén diákok
ballagnak, koravén öregek, kik vénséggé
előbb lettek, mintsem szülővé vagy
alig évensé. Állig a földben tinédzserek!
Ha innen kimégy: (ha magadból kimehetsz
egyáltalán!) tegyél pontot ékezet helyett
a versre, mielőtt tizenhatodik hangzónk
véggépp kimúl az áldott nótafán!
Puskacsőbe szorult a Tavasz. Ha
néznek, célkeresztben vagy kifeszített.
Hideg a fény, mélyhűtött a ravasz és
vigyorba fagyott az egérfülnyi fűzlevélremény!
Hisz csapra verték valahol az alkonyt,
tótágas minden, idegrándulás. Menti
még házát a hazafelé, s mákonyt
virágzik az alig-indulás...
Mit jelent mindez? Valami mintha
kezdődni látszana. A költők
újra az asztalíóknak írnak,
az életbe indulók ökörkönnyeket sírnak,
és beigazult a szájbanköltők kora, hogy*

menjetekek békével a békébe. Békesség
veletek. Száz éve, hogy Kosztolányi
Szegedre ballagott, ötven, hogy generációm
a tűzbe fagyott. Félbemaradt látomás.
Ha marad itt oxigén a kőszobrok talpazatán,
azok igitanak ráánk végső áldomást!
Mert dübörögnek már az Atlaszok
ilyen kivédetten is,
elefántegér-kor férge rág rajtatok
kék almát és hasist!
Ui. És béranya(ország?!)
szerencsétlen mi-ők törmeléke,
bulivilág négyarcú képe
berlini falra aszalódva meg
frigyláda-holocaustban;
igaza van a Betyár-völgyi dalnak,
legkisebbnek is a hetedik lennénk,
csak látszat a valahova mennénk!

2004. május 26.

RE - KAPITULÁCIÓ

*Hetvenből hetvenet,
és nem marad semmi.
A nulla ágán lehet
innen ép bőrrel menni.*

*A Város biorezonanciája szétesett,
akárha a helyi villamosság lenne.
Tunya sokárnyékúság lapul a kapuk megett,
s úgy haladunk, mintha jöttünkben menne
tőlünk a korjegyzés, a pillanat képe:
a Város szomorú és lelkileg büdös népe
egyveleggé állt össze, eszemiszom sose halunkká,
mintha a Jóisten itt nem tenné a dolgát se soká,
se kevésbé, pedig ahol minden világhírvű,
s tenni igyekszik bár európai szinten,
valaki itt hagyta ezt a Várost dolgavégezetlen,
s helye vertikálításban is egyértelmű:
anno búcsúzni kell ettől a Várostól s
annak minden lebéult, sántító mozdulatától,
a sok viszketeg őstehetség hernyó-araszoltától
minél távolabb, kisebbség kisebbségben,
utas módjára, papírkoffer a kézben utazva,
csak ki a szerencsétlenek siserehadából
az országútra, hogy itt se voltunk Szabadka,
és vess magad számot örök re-Kapitulációról!
Mert: bányarém itt a lidérc szeme,
a vereség íze keserédes elkoptatottság.
Árnyékán lóg a patadobogás, fehérlófia szorongás
meg átfestése sörényvágás után a javából színe.
És kicsorbul a szembejövők ikonitása,
szájszélén ínycs gasztronómokkal,
mákmetszés-száron igaz bódulat,
a Terézben hosszanti hasadás-kondulat,
és süsd meg tivornyázás meg leesett áll
ámulat, hogy vond meg te is a szádtól
nyelvedet, aminek ágán immár hetedszer
innen indult el az égbe a Sámán!*

2004. június 24.

FORR A DALOM

*Forr a dalom, mert
forradalom, nagy hőfokon
veszem zokon, hogy a kert
általvészelt korokon
és tájakon, fájó májakon
rokon a csiricsáré rokokóval.
Jobb, bal: forr a borom és
forr az epém, mert
hajba kaptam a bukéval, egy
három színből kevert kikevert
én – kései, középzárt epigon!*

2004. szeptember 1–4.

LÉGSZIMATBAN, LÖVÉSPRÓBÁN

A kegyelet mezsgyéin hétszilvafás
lelkiállapotban, kissé irányzék nélkül,
zuhanórepülésben, áthallásban a más
másságának zuhatagán, mikor elkészül
s kéklik a száj, mert fogságunk csikordul
bányaréem-csillén görgőn az érc -,
akkor és ott, a légszimatban kondul
a század kies hangja, és omlik a bérc!
Már a lövéspróbán se voltunk taroltak,
mint tekében a szeddössze kivirágzás.
Valahol menetelnek vízszintben a holtak,
és csontketrecen ama Bábel lármás
középszerűség, laza kötésű, alig-lét forma
a ki tudja, micsoda, kicsoda, mikor, miért;
nem felel itt már a semmi jogán
önmagamért se senki senkiért!
Légszimatban, lövéspróbán négy lábúan,
talán biztosabb a honnan fúj a szél?!
Kerekded fölsejlések sarkosítása
mégse az a bizonyos Jóremény-
foka, hogy itt, most, kivel, miért, hogyan
beállni bíborvér pirkadatban ikon
önképnek, tán királyi vitrázsnak halkán,
szinte észrevétlen, ám magas hőfokon,
s kérdezni lehessünk másnapos igével,
önválaszra válasz filozófusok -
légszimati jobbulást a Mérleg jegyében
és próbafuttatás hidegpróbát, hogy az okosok
a szürkeállomány határait kitolják
fejjel a falnak, a Vén Hölgy ágyékaig,
és fölfoghassuk, mikor a kívét oldják,
megbuknak földnek az ember-minták!

Magyarkanizsa, 2004. szeptember 1–4.

ÉS BÉR(ANYA)ORSZÁG!

(Ui. És béranya-ország?!
Szerencsétlen mi-ők törmeléke,
bulivilág négyarcú képe
berlini falra aszalódva meg
frigyláda-holocaustban;
igaza van a Betyár-völgyi dalnak,
legkisebbnek is a hetedik lennénk,
csak látszat a valahova mennénk!)

Ütött az óránk. Ma is ütött.
Repdeső Időnek szilánk-ingahangja,
merő kiárusítás ez két part között,
közül meg savós anyatej ritka habja.
Ütött felettünk ingatag-inga múltunk,
záróra előtti hon-lélekharangja.
Bér(anya)ország fattyai vagyunk,
skatulyázottan is nagy harag rabja
meg Kölcsey-idézet csendes nótafán,
hogy Isten áldd és hozzád rá,
egy adta vérző seb a szánk,
szóhalmaz minden, csupán föl- s alá
licit, egy olcsójánosi miheztartás,
és nincs, aki csőrében általvigye,
immár hátat fordított nekünk a magtárs,
csipet-szerelmünk túlhan hét tengere.
Bér(anya)ország mintha már nem-ország,
csak a légiveszély, Bácska és Baja!
Fogja, lám, szerény ökelmét a kórság,
a kivagyiságban is oly laza-haza,
s mint magzatvizekben lebegő áru,
mit azért fogantak, hogy pénzzé tegyék,
sosem gondoltam volna, hogy ilyen bárgyú
a fajtám nemzete, e besugi nép!
Mert mézgába ragadt kérész lelked
végeképp időszerű Janusznak adtad,
s így mondottál örökre búcsút
a szerelem-szomjas túlnani partnak,
hol Józsefnek száz, Dezsőnek százhusz,
nekünk meg ők ezredéve itt!
Csendesen tedd be magad mögött az ajtót,
ki sose jutottál értől tengerig!

Szabadka, 2005. január

VÁRAKOZÓK ÖRÖKÉN: ÚGY LEGYEN!

„Mint gondolatjel, vízszintes a tested./ Téged már csak a féreg fal,
szeret,/ mint mi a csirkét, bort... Senkim, barátom!” (József Attila)

A lejtő szemgödre gyöpföli padkán
lecövekelt a kő vagy inkább: a Kő!
Dénárba dermedt szemhéj csukódtán
a várakozók által ugarolt szemfedő
magány, hogy mozdul-e le, s alászáll,
nyomasztja-e vállát, egyes számban a mi;
vajon költői szerep-e ma az alapállás,
vagy feleslegességi alapállás kezd ki,
és a görgető szája rendre beleremeg
a rengeteg tonnányi súlyba, ahogy
vállhúsába mar a végtelen világhiány
és a lába alatt már mindkét part szakad újra.
S minden bohóc-üresség völgyvonulaton
ugarol a tét: hogy baj és a játék
immár a hajnalpírban is csak egybefoly,
a temetni délután szokás fikció-kartoték.
Aztán az egy adta várakozás is, hogy mozdul-e
a kinek inge, kinek meg gatyája, meg hogy
a zsíros bácskai végkicsengésből kitudjuk,
kinek-kinek hol, mennyi és miért van hátra.
Holdnyugatnak háttal a tavaszi zsongás,
a Kő tonnái alatt Desiré és József lenyomat.
Számoljatok csak százhuszig, aztán százig,
miközben fölétek kétséget ontanak, hogy
most már a Kő se kő lészen, ha lehet, csak
egy Kő kövönti végeladási utolsó kísérlet.
Valami mélyszomorúság térdepel Európán,
egy hason csúszó, besúgós lobbikísértet.
Majd én is esetleg odaszólok, ha látom,
s felélnék a lejtő szemgödre fölöttig,
hogy pihenj csak békében, „Senkim, Barátom”!
jó messze innen, Végek végejekig!

2005 márciusa

KERESZTBE MINDHALÁLIG

*Keresztbe rakják a kereszteket,
s kéve kévén, felül a „pap”!
Keresztbe teszik szorgos kezüket,
fogjuk, és vigyétek e lét-alap.
Keresztbe rakják, kalangyába,
a tegnapból merített múlt-kút vizét.
Keserű lesz az, ahogy általában
már keresztben áll az utcanép.
Mindent keresztbe, sosem hosszába;
keresztbe mindent, kinek s mit lehet!
Keresztben folyjon, minek folyhatnékja
s keresztben bölcsőn a kisgyerek!
Keresztbe, fajtám, csak semmit hosszába,
torkodon a szó keresztben akad.
Keresztbe hosszabb a Nap gólyalába
s messze érsz rajta, hol part szakad.
És lám! Mily siker keresztbe tenni
mindennek, ami hosszába menne.
Vessél keresztet végül önmagadra,
mielőtt az Úr keresztbe tenne!*

2005. október 11.

NÁLUNKFELÉ

Bánsági rózsának Tisza-uszadéka,
fönnakadt virrasztók íva-maradéka.
Maradék-talánynak szűkebb-tágabb léte,
kifektetve vízszint, alvadt vörös vérre.
Mennek a megjövők,
hozzák a szemfedőt.
Nálunkfelé minden atommagmeghajtás,
mert éppen ott tartunk, dunai lassulás
kívánczik ide, gátat széjjelszedni,
Ada Kale-sziget lenne most a lenni.
Bőr alatti annyi,
azon megmaradni.
Ha nagyon keresed, te is megtalálod,
énképed nyomatát, mint szemen a hályog,
látni sóvárog már, szikét követelve,
talpalatnyi helynek ujjbegynyi a lelke.
Felröppenők arcán,
nálunkfelé markán.

2006. február 2.

VÉREHULLÓ

*Déli harangszó a Corvin-közből,
hattyúdal-halál, poltron vajúdik.
Zavaros anyaszültek Bájin-hát kőből,
cannabis-bál s vérehulló hullik
aránylag jó helyen térdre, rossz időben.
Kilábolt műveltség-szelet, talp-alávaló.
Glória vadászok a Buda rengetegben,
jövőképtelenség és vizslatás a szó
torzultak szájáról, lángoló kisember
lakja be víztorkos pannoni csodát.
Vérehulló fecskefűn érkező tenger
mossa ki alólunk az Ave Mariát!
Nándor, harangszóval, Mohács mohával,
Tekija Havas Szent tikkasztó faggyal.
A Száva fölöttin elúszó fellegvár,
s felködlik a tavasz trófea agyarral.*

2006. március 20.

GYERTYAFÉNYES, BEZDÁNI ENYÉIMHEZ!

*A bezdáni ember a földiekhez, maradék szájjal,
akár a halandó, Fekete-sűrűvel, anyaszült a vízzel
csínján bánik, mert szűk már a tartalék, mivel a
megmaradt emberanyag már csak bánom-tibláb és omladék
a lélek egykori, bezdáni jóember-homályán,
ki belül magába virrasztani, az ócska, szüette bárkán
véggépp most úszik el Fekete-erdő felől a vízzel,
amin pannoni Taigetosz-akvarellt akárha tízzel
kaparna el, mint neszes patkányos kutya kutatva,
hogy merre a sebben a vadhús meg a gondos dajkaanya,
aki jókor, napszéllel, kerecsen-rianásban gyürkőzött
vajúdáshoz készül, s napvilágot lát egy jóraszülött!
A jóságos arkok ma mind a csöndkertbe mennek.
Lelenc-hagyatékon négyarcúság talán még a szentek
mosolya is, emlékező mindenszentek-ámok, mert
a megvirradáson csak szociprolik meg világpolgárok
az okos, agyafűrt hittetők, s szavukra süivölvény módra
beközelg majd pusztai magunkbaszállással az óra.
Földiekhez, Bezdánba, epekeser szájjal
érkező szarvasbögés a Kalangyosról anyaszült vízzel.
A bezdáni ember mára, lám, véggépp kiterítve,
csak adaléka csupán az egykori egésznek, idő-kerékre
fölszűrt gondos gébics, alattunk aluli körömfekete:
eltűnt talajereknek meglöpött Pannon-tengere!*

Bezdán, 2006 októbere

UTÓIRAT

(Hornyik Mikinek odaÁtra!)

netán vers ez már, egy netán tavasszal
ne legyen szúrokfű árvacsalán-virága,
keresztfüggések kései, mindkét latrának
epével s gyöngyvirág-itallal kínált semmi ága
ott, a most és a Kis-Palics szófa ásatásos
meg nyűdalos, büzlőn nyugós féregnyulványán,
akárha Mózes-feleség a Sinai-hegyen,
a kód- és a személyiségszám dugványán
és már-már kissé ittas aranyborjú-lovaglás,
amolyan műkedvelődsdi, vidékiesen póri,
hogy megint majd szökőévesen a hetedik leszünk,
a csupaszon is napsütött, négyárnyékú módi,
megannyi száraz-nyelv fölötti Észak-Délnek
ízében minden ártalma, öröklött stáció-baj,
félszeg, ám tudálékos alapállásosság,
és genézis-ráci ó jaj; kenyérszáraz óhaj
a lassan elfolyó, fajsúlytalan, üledékes
árkon egy cafat-lét súlyos diszharmóniája,
Ács-Kovácsok és Huszár Zolik nem léte a versben,
cinkosoknak kozmopolita, világ-proli lazája
az alázatos leszólításban, a közélet okán
lettünk ím kétfelől égetett szurokfüved-élet,
menyhalat sejtető színházi olvasópróbán
a katarzis kímélő, végszavas utolsó ítélet,
és a Kér-még a nép keresztfüggésin takartan
pózban, végső stádiumban harmatszedők leple,
a mártva mártanak majd hamuba, s pornak
óaranyába, bronzába, füstezüstjébe!

Szabadka, 2006. dec. 13.

BORT, BÚZÁT, HUNGÁRIA!

Mert a kakas hármat kukorékolt...
„Ó, Szent István, hát még alszol-e?”
Ádám, Éva, angyaljárás tombol.
„Azt is mondd meg, béeresztesz-e?”

Virrasztunk már, Csonka-Magyarország!
„Még sokáig álmodozol-e?”
Délvidék és Kárpátalja állja,
„azt is mondd meg, jó szívvel látsz-e?”

Írjunk néked új himnuszszöveget?
S által vigyed korty vízzel a szádba
Dunán, Száván, Tiszán, Murán túlra
Ember-tartást világpolgár lázba?

Égünk! Félárvaként. Nálunk az is feles,
ami szülőt illet, apára nem futja!
S himnuszunkért csupán csakis mi jutottunk
még vándorbottal is ütleg-félfurkósra!

Csupán csak mi, ketten: Ukrajna és a Dél,
nem is térden, inkább négykézláb próbálják
megfejtetni titkod, hova, merre tartasz
bicebóca módra, Csonka-Magyarország?

Ez már „nem vers lenni!”, maga az akasztás,
ama himnuszszöveg után is, szabadon:
egy magunk okozta, végső kötél által
négyarcúság átok, csupa néphatalom

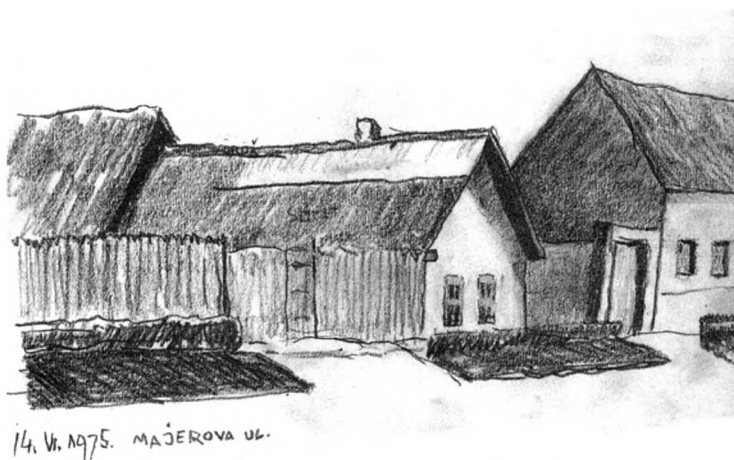
tőkén és mérlegen kidekázott árja,
olcsójánosságig vitték, akik bírták!
Himnuszodat bizony még akkor se adhatjuk,
ha az új imához-t valahol már írják,

hogyan sose az erdő, csak annak a fája,
kakukkfiók tátog a poszáta fészken,

*bakó sújtott immár Emesének álma,
virtuális bőrben a khakiszín lépték!*

*De mire a kakas hármat kukorékol,
hetedik bőrünknek „hamu vagyunk” tova!
Dél és Kárpátalja megvirrasztva hantol,
és Ti? a Csonka-Én? Egy sose érünk HAZA!*

2007. január 3.

IDUSOK-LAUDÁCIÓ

*Laudetur, egyhajú virág! Laudetur, madármenyegző!
Még ma talpra álltok bennünk; vagytok az első
megmondhatóí, mindig keleten kel a kikelet,
és hogy csak most, pezsdüléskor, ne legyen vége semminek!
Hogy csupán most ne legyen az idusok ki-és elmúlása,
mikor beindul újfent a szokott rovarház-vedlés!
Most lehet csupán minden vájásból vajszív lágyság,
még ha felsajlik sajgón, hogy kérész-készülődés
munkálhat bennünk s hódunai iglicébe mozduló
érkezése aligvárt vajúdás pokol-fájdalmainak,
bár tetőfokán a butaság-tora csúcsra induló
kora, ami ha fájhatna, körülöttünk sokan ordítanának!
Tudatlanság-kínokba temetkezve épp miattuk
indul útjára madármenyegző, és az egyhajú virág.
Idusok közül is az első a márciusi, mikor kiadjuk
magunkból a mérget, s követni vélünk pezsdülés-logikát!
Laudetur hát, Magyarság! Laudetur a csonka álmok,
valami gördülni látszik a Nemerével, idus-nézőben
immár megannyi égi és földi tarthatatlan álmok
ilytényi álmodóinak az ébresztő; szemfedőben
hozott, talpig vasban, ezüstben, színaranyban,
laudetur, Magyarország! Szemellenzőben, egylovasan,
a tőke logikáján fennakadt tövisszúró-pózban,
Te Csonka! Te soha még ekkora, vészes napnyugatban;
Laudetur, Te örökké forrongó, szerencsétlen!
Hogy tudd: a Túr már nem siet többé az anyja ölébe!
Mert szikkadt szemhályog bántja, merre csontkovácsa?
Hámlik rólunk hetedhét iziglen bölcsőnk, koporsónk kovásza!*

Szabadka, 2007. február 28.

KILÓTT SZALONKAHANGRA

Mottó: „Kibomlik végül minden szövevény.”
(József Attila)

Háttal ülnek le holdkeletkor, napnyugtának,
s virrasztanak macskaléptű, óvatosan cinkos
éjjelen, hogy végképp befellegezzon a szalonkának
s keljen e visszfény-lény napkorong-vásznán, csatakos
reggelre, hisz feladta rá a harmadik kakasszó
egy bíborban született, örökös kiközösítő
nyurga agárfalkáját. Már leülepedhet benne a jajszó
két part között, hogy magunk gyártotta üdvözítők
a ligetek, semlyékek bogozta böjti indulat, lelencek
a toposz-rekettyés virágcsorduló, végső hasadásán.
Kiterítve immár türelem bánat-madara, akárha fegyencek
között a Megmondható és iszákján maga a cinkos Sátán
tett próbát, kiadva jókor aranyért, ezüstért, vasért.
Most megüli a bért: jobbik esetben boldoggá avatják!
Mert egy latorral több mindig akad a régi jussért,
hisz jól munkálnak bennünk a virrasztó-tivornyák.
Világos szürkület. Hasad a pirka. Klorofil pezsdül.
Fonákján kullancs és „Kibomlik végül minden szövevény.”
Alvadtvér-ugar az erdők alján, s elalél költözetlenül
a már holdnyugtakor pislák, búcsúzó szalonka-remény!

2007. április 3.

CNESAI PÁRBESZÉD

(Némi monologizálással elegy)

„A part ellenségem!”
A part bennem, függőleges, tótágasan.
„Medrének mélyén,
ott a lusta örvény alatt,
a Tisza lelke bújik:”
Méhének méhszáján
a Halász-tér alatt,
Cnesa-vár katakombája kúszik;
„gyöngyragylók rejtik,
aranyhalak őrzik
a Tiszát”.
Agyag lábkövételek lépik,
hétmérföldesben féltik
a Cnesát.
„Hulláma árján
zöldes az árnyék -”
alanti vállán
lősz-szín a szárnyék -
„Meglesem a Tiszát,
a tolvaj bárkát,
olvastam álmát:
tényleg szép.”
Kitapintom Cnesát,
átjárom várát,
tollforgató magát:
cigonyai-kék.
„A part ellenségem!”
Falai bennem, tótágasán, függőlegesben!

(Koncz István: A szép Tisza és más)

(B. Foky István: A rút Cnesa és más)
 Mert más. Hasonmásán másságos.
 Öregisten ölen a válságos
 alacsony ég.
 Halász-tér alatti dugvány,
 löszből burjánzó burvány,
 minek folytán nehéz kedvemben vagyok,
 fojtódom egyre meg bújtatok
 ott alatt, Cnesa-vár kelevézen
 meg Kharón-ladikján Orompart oázist.
 Lecsorog a Csurgón, Fekete-partnak
 egy ezrelék az ezredévből, hogy
 csak fel, kimondott ördögfejnek,
 Cigonya-martnak és penészből
 csordult lábnym-gombán
 konduló haragnak, a katakombán.
 Örvényben légtölcsér Öregisten,
 körkörös koromfekete itten
 meg lidérc Cnesa-vár házioltáron,
 már az sincs, ki kenetre megvigyázzon;
 csak előre nevezett névadás,
 csak tekerőlantra bősz nyenyere,
 sólyom szeméből villanó határ, hogy
 „Hess, madár!” vízreszép tenyere!
 Ui.
 Az utó-időnek idő-utóda,
 ki életében még megérte temetését:
 függőleges minden Cnesa-várott,
 csupán vízszintesen a reménység
 csodamarada!
 Szarvasbőgésben örvény örvény hátán,
 munkálkodik az ördögfej-sátán
 csodabogara!
 A por eleségem!

(Elhangzott a Magyarkanizsai Írótábor Szemtől szemben című
 irodalmi közönségtalálkozóján a Dr. Koch Arnold utcában)

2007. szeptember 22.

SE SE

*Karádon egyik, Szalontán másik,
távozva jönnek óprearendusok.
A sorból kilógva, pagony határon
kopog tíz körmével egy kopott batáron
a se se nemzések hímzett hímjei
jegyében lesajnált, oldatlan csomó;
egy se se nemzedéket sorra kileli
verejték-gondolat, gúzsba táncoló!
Fejünkűb harangláb a földbe ásva,
se se céltalan s lombtalan ősz.
Lefordulsz róla egy csalánzsákra,
mert bensőd is végül megelőz!*

2008 novembere

ÉVANYELVEM, BORDÁMBÓL SZAKÍTOTT!

*Magzatvizeknek körkörös rezdülésén
fölfogott jel párnámnyi méhlepényen.
Egy külvilág otromba, gyatrán bizarr részén
átszüremlő anyámhang több ezredéven
és vakon vajúdás ébenszín vízben,
meg hosszú utam az első felsírásig.
Fülembe öntött apámhang, első ízben,
és mégis egyetlen kísérom az elmúlásig.
Anyámhang, középzárt, redős homlokú Isten,
hangkötéssel fűzött koszorúm mondatokká.
Érlett Évanyelvem, egy csontból szakított minden
vagy a semmi, a nincsek ágán himbáló nyomorékká!
ANYÁMHANG! Mankóm, akárha kérges, bicebóca,
de kézen fogott jókor, pirkai órán,
és kísérom úgy lazán azóta egy féltő szerelemben,
hogy íze legyen a szómnak, akárha hetediglen
is sandán véve a számra, szitokban, cinkosságban,
horzsköves, fölös napnyugtán, alig hajnal pirkában,
hogy vele mondhassam az utolsót: mea culpa!
S magzatvizemnek árjain Kharón ladikja
meg medúza-tutajom, poklok tornáca anyámmnyelve,
elsőnek fesztített, bordámból korán szakított:
arkokra és nagyon felemás aprószentre
tagolt enyéim tenyérben, s lóháton hozott
pislákja ember-erdő romlott vaksötétjén:
anyámhang immár egy másságon függő világból
s rajta szüremlik át álmodott égkék,
egy hangfüzér-lepke felsebzett számból!*

2008. február 15.

PALLIDA-TRILLÁRA

*Halovány geze tollkeze rója
bodzatintával lilára, s kottázza
ilymód nekünk kedves napnyugta nyugta
trillában is, hogy bizony fejből tudta
hozni a semmi külseje csúcsát a dalban.
Barátszürke zakója rejti pagonyon, egy
tisztá szürkebarát a mai napalkonyon
fogott egy leglehetetlen tájhazában
egy Tiszát egy Körösbe eredeztetni,
a Köröst meg körkörös dalba fonni,
jelentéktelen szürke jelentős alázatba,
hogy a tarka sáfránynak macskatalpa
alatt, még tétován bár, sarjadó bizonytalant
valahol odébb ilyenkor a Szelevény matat,
hol új magonc után, csupán félig szabadon,
mert téged is, bizony, ezzel fog szavadon
a pallida, hogy mire lettél te rút magaddal,
s magányod rejtekén azzal a dallal, amiért
kár volt itt és most emberré lenni, mert
körötted s fölötted csupán a körkörös semmi!
Cs. Richárd, keverj hát már össze valami
gyógyítók gyógyítóját ott, az égi patikád
laborján, hogy tőle végre itt is a lenni
lehetve legyen világjárt, könnyű pallidád!
Csináld már, csináld meg végre, te Richárd!*

Palics, 2008 márciusa

Gerőczy László 1943.

ANYÁMNYELV - MÉLTATÓ

Élete stáció: Kálvária-út szurdokos omladéka,
Betyár-völgy-káromlás, Csík-ér csikos egérútja
megannyi Bátka-komp sodronykötél-sóhaj odaát,
hol rőt vadak fülelnek szajáni, dohányos tájszólásba.
Aztán a zanyanyelv névelő-porlasztóban, porhóval
hintve suksükben, térdig vadidegen takaróval
védetten vagy esemes módon a sok büdös ákombákom,
komputer címzett levélnyelv-ágán meg szarkalábon,
Szelevény-erdőn, suttogó szexszó-bimbó szírmán,
ahogy szájról szájra adatik libidó formán, torkán
a fajuló ösztörnek, négykézláb megszólt szóltsága:
„Nincs visszaút! Formálj csak, alakíts egy más világba!”
Anyámnyelv, te, szitokban, hogy csillagszórós, bunkós,
bunkócskás betyárosban és betyárul korral bokorugrós
kedyben, dalolva, hangszereken játszva, fojtva fekvőn,
kiterítetten az öröklétbe, deszka- vagy bádogteknőn,
hogy látva halljanak siketek s mondják a némák, mert
anyámnyelv az is, ha kopottas börtöntéglák koppanák,
alig jelezvén, hogy valakit ide örökre befalaztak,
és azóta imitt bizony mindigre füle lesz a falnak,
hogy hallhassa, ha anyámnyelv suttog, őrvongva ordít,
magával sodorva több ezredév nehéz koporsóit, hajóit
zagyvanyelven úsztatva vagy kristálytisztán a Zagyván,
egyszer boldoggá avatjátok ott, rómaisánc-halmán
s kun-halmokon, anyámnyelv-stáció végén, mikor
az utolsó szó jogán még általbújjik a gégen
suksükben, talpig mezítelen és névelőtelen:
Édesem, teríthetsz, kiteríthetsz, én hazaértem!

2009. február 3.

ISTEN TENYERÉN VAGY

*Fogom a kezedet,
isten tenyerén vagy.
Velem szólított meg
s örökvalóság hagy
örökvalósággá egy
semmi lenni ágán,
jöttelek keresni
téged annak árán,
ami fájt, mi vérzett,
homlok homokvára,
hátraarc is menni,
nem fordulva hátra.
Fogom a kezedet,
odébb a mögöttes.
Isten tenyerén vagy,
sosem voltam csendes,
rendes társnakvaló.
Ím, billent a hinta,
sehol a tenyered,
csupán az Ég tiszta...*

Szabadka, 2008. 07. 08,

ANYANYELVSZOMORÍTÓK GÚLÁBAN*

*A sor ott kezdődött, a tákolmány csillagsúcsán.
Talán az égitest vörösen, magyar Hadak útján.
Vásáros-Váradja túl hűs hullámain, a hullán,
a ki vagyunk mi fajta génjeinkben, s esetleg
később, a ki bizony a fenekünk harcosok énjeinken
meg azokon túl, mikor erőt vesz rajtunk a Sámán,
anyanyelvszomorítók égő gúlában immár a vártán.
Hol várfalakról levédeni mozdul vitézlett fajom,
egyetlen holmim, anyanyelvem jogán, mivel már
tájházában tájházból zentaias a nyelvi rolád,
nyelvem tekercse lángon, tekergők borús idomulása,
egy mostani hasonulás időtlen időkhöz rándulása
nagyon mai mához, amikor Dél száz elsőst balkánira írat,
s mindez ott, ahol még mindig füle van a falnak,
de arca, az nincs magyar léleknek, várfalaknak...*

Szabadka, 2009. május 29.

* A szerb első osztályokba ebben a tanévben 57 magyar elsőst írtattak be.

POSTE RESTANTE: MOHOLKAGÚNÁROS!

(Az Égi laboda végolvasata)

*Töviske puszta szúrta seben
szélmalomvászón a gyolcs világa,
nagy kupicányi levegőég meg
Moholkagúnáros sebzett szája
ízében jajszó, sóhajdélílibáb hegen
betonszorítás vadon, vadidegen. Rebeg
ajkaknak gyászmintázata, kézfej a tarlón,
korán kivetült mintázat a Kokrán,
minek előtte Heréskert indul egy kordén,
lenni ikoni kövületnek a magány nyomán...
Már fognám szarvát kétéltűdnek
a Bulvár előttin, de minek és mikor?
Voltunk? Igennem holnap? Tán tegnapelőtt?
Gúnáros puszta szélmalomvitorla
így égbe indulón is csak
egy kékbe ránduló laboda örök légszomja!*

2009. július 15.

KÖNYÖRGÖM, IMÁDKOZZATOK!

(Egyszeri olvasatra, a Szent Virágkoszorúhoz!)

A világmindenség főbejárós, félős templomában
most térdre magatok előtt vagy porig s
azon túl, akárha hétláb mélyen.

Bácska-arc falvak, városok énkép-gyertya
világánál a csontjafehérjét, csontomiglan,
látni kell magmacsúcson is készenlétben.

IMÁDKOZZATOK, KÖNYÖRGÖM! Bár ez
egyetlenegyszer, Istvánok fején izzó koszorúval
hozza közénk az alázatot, rövideszűekért,
meddőhányó elmékért, oromi házorom-sejtelemért,

a katarzisért csupán az elsőszülöttig,
minden kaccsért és minden csökkért, a
csontokrajárók megnyugvásáért, Ízisz Földjéért

és Levegőgéért imádkozzatok s e mavilágért,
róla szóló körmöletekért, a kissé sántító

édenkerti viszonyainkért meg a tizenévesek
kómavedeléséért, az ürömmön túliért, Jézus Mária!

Imádkozzatok a kumiszért, mitől lakáj-effektusunk,

a lelkiretek szememvilágáért és szembe meg
szemkisülésekért amiatt, hogy boldoggáavatásunk
rosszul sikerült! Imádkozzatok a hasonszörűekért

a sandaság rengetegén, a vérszemért, lazítani aktusért
és a tökmagegyéniségekért a felebarátban. Mondjátok:

Esküszöm az élő Istenre! Magyarka ágytöltelékekért,
térérő balhéért, nagy tanácstalanok tanácskozásaiért,

a fekete gyalogcincérekért és az örökre, ásó-kapáigért,

a mindennapiért, karonfogva a cirkuszért, könyörgöm,
imádkozzatok ez egyszer! Az Add meg nekiünk mal-ért,

azért csupán, ami ma sosemelégért.

Térdre, szeretteim! Az Ímé az EMBERért,

könyörgöm, imádkozzatok a jobbító jobbhoz

egy jobbért, még ha csonka is, a nálunk jobbért,

csak itt, csak most, csak Ti! Akik, ha vagytok

az egyszer élünk csupán éghetetlenért, mert

István bizony szabadon kimondhatja, ha akarja,

felettünk lobogtathatja, hogy ELÉG!

*Könyörgöm, imádkozzatok az Istennél bocsánatért!
Térdre, alázattal, most, magatok előtt, akárha
porig s azon túl, hét láb mélyig!
A világmindenség Virágkoszorújáért, amely még
nem ért lassú ringásában a magzatvizen halottainkért
egy tengernyi tengertől, alázottan, mindenek forrásvizéig!
Nos, imához végre, akár csupán a holnap reggelért!
Könyörgöm, imádkozzatok! Sejtmagért, hímporért,
a sólymosan pártütő csonkított jobbomért!
Könyörgöm, imádkozzatok...*

Szabadka, 2009. augusztus 3.

SZILENCIUM !

(Achilles napján, sebezhetőn.)

A sebekben elfekvők alázatával,
alomszagú almásderesek szemtükrén,
minden árnyékravetődő nélkülözésével,
mostani Váteszek Mona-mosoly tükröződésén,
mikor szomjas a víz s nem ég a tűz,
amikor már csak Isten az Atyám!
Mikor a klorofil mélyfeketébe fordul
s egy adta skarlát már a szemzenitnek.
Mikor az ostorfák levél-szurdokain
a végleg már nem hozlak, hanem viszlek...
Maradéknak magnak génezettnek,
akkor borul fölém a vonuló felleg, hogy
ím, én velük mennék, de itt maradottnak
is kell netán lenni, víznek és halaknak,
a beszűkülő fénnel közelegő télnek,
leg hátulra maradt Világtalan vaknak!
Feketesűrűnek sűrű feketéje,
mélyfekete Forgó kendős zsolozsmája!
Bortányi Isterbác drótozott fekélye,
Achilles-sarkunk kisagyba fúrt réme!
Leventeoktató papok szentelt vize,
nem tudom madzsarul bezdáni damasztban.
Homloksebbe túske Sebes-foki sebben,
Ite, misa est-re kínzó Krisztus-glédics!
Halál hozománya, szembogárba rebben,
csak csend, ne papolj azzal, mivel jöttél,
madzsarkák hegyének nincs szüksége sóra,
hajóduda károgo az árva Kéngyián,
fagyott glóriának minden koporsóra!
Bezдания, szentem! Örök szívemcsücske,
ülj ki némán ma is minden vizek partra,
gyújts minden partoknak két partjára pislák,
s ti, akik jöttetek, mára szilencium,
vigyék odébb a bajt azok, akik hozták!
Maradjatok némák nádsípon Baracskán,
novemberi hóban csak Hódunán találász
fölbe nővőnek Feketesűrűben,

bezdáni sűreje gondterhelt áhitat,
visszajátssza magát a BSE csapat,
melynek része vagyunk, másodligásan is,
mit majd a Golgotán, Alsó-temetőnek
latrok-arc küszöbén vigyázzba áll őriz
minden anyák anyja, édesem szemalja
feketén elhúzva, darvak jaján délnek!
Fölgyűjtöm a vizet, szomjas magzatvizem,
tűznek szomját oltom, hol a sebben állok
üstököm magasan Bezdán-feketében.
Szilencium, ember!... Távoztomban viszem
Panna úkanyámnak plüsskendős Világot!

Bezdán, 2009 októbere

DÍCSÉRTESSÉL, JÉZUS KRISZTUS!

*S annak neve, aki
áldott az asszonyok között!
Dícsértessél annak híre,
aki boldogan az emberbe költözött!
Dícsértessél annak jövetele,
aki messzi útról övéihez megtér,
áldassál annak virrasztása,
aki már nem ittlétével is közöttünk él.
Laudetur, laudetur;
te tervezett és te, tervezetlen jövőendő!
Dícsértessél akárhány születendő
Kisjézuska-érzület Karácsonya,
egy életfárlól sugárzón zöldellő Újesztendő,
Boldogságos Szűz Mária!*

2009. december 23.

Jasibona Sulejmanović
1954 g. 3.

NYUGTÁNAK MÉG MINDIG HÁTTAL!

(világrajjövelem napjának okán!)

Még nem dícsértem, még háttal vagyok
ma is, a nap-ég egyenlőség határán
a Nappal is. Még nem laudetur,
csak konok, álhatatos hajnalvárás,
csupán a holnap is lesz napra járás
gondolatomban, mert a születés a fontos,
a nyugtával dícsértessék szürkehályog foltos.
Begyűjtöttem pár kacatot okmány bizonyítéknak.
Anyai nagyapám doberdói, sehol sincs levelét,
elsős, szent koronás pecséttel a csupa dícséretest,
szívgyárdista sapkám, a kiscsetniket egy kakastollas
talpa nyomán, meg még folt sincs a hátulját,
partizán zokszóból, míg Isterbácig kísértük őt is,
meg a szenvedőt is, meg a focipálya kukoricás-kalodát,
és II. Sztálingrádot, az Aranyhegy szurdokain,
csupa oroszorgonák rekviemnek, enyéimnek, talán
övéiknek, összmarék történelem, ujjaktól csorgatva.
És most? Csak napnyugtának háttal, kezemben
enyém jogarával, országalmával a számban,
és mégis, álhatatos konokul, akár hetvenötön át,
netán arra várok, hogy mozduljon alattam ez
a század, az Ember-bolygóktól terhelt Föld,
egy napkelte érdekében emberöltőn át vártam,
s mindhiába, a Nap nem mozdult Földkörülivé!

Szabadka, 2010. szeptember 26.

GYÓNOM A MINDENHATÓ ISTENNEK,

hogy mint többet kutatnám a
szentjánosbogár-sugárzó tekinteteket,
s megkövetném nagy tudományú
Vajdabácskaság pálmáinkat, a terhelteket,
hogy szájamra vettem a legrövidebb út gondolkodásuk
ítészésének hangját, s a Pénzistenek szívgárdista,
valamint leventeoktatós hagyományainkat
nem eléggé s elégszer gyakorlám.
Lám, lám, micsoda vétség. Én bűnöm. Hogy
a bezdániság fába szorult féregként
rótta aztán belém Szécsenyi dédanyám szépszobája
bútorainak füstbe ment tervét, hogy
a kacagányt kacagássá orozza át
novemberi éjszakák holdvilága, s
förloldozás híján, kukoricások-templomboltív alatt,
a baj székesegyházában Kaszap Istvánhoz fohászkodjam,
mert a Bortányi betakarítás ember-erdőn talált
marokszedőkre, akik a megboldogultakat szedték
darabokra meg dédanyámos kéknefejejts csokorba!
Gyónom a mindenható Istennek, a
földiekben lészen förloldozást kerestemben, hogy
sokszor zuhantam kísértésbe, minek folytán
ezen esendő emberrel babráló, lidérces ábrafény
visszavegyen a vízből lettünk, vízzé leszünk
ujjbegynyi hantom küldetésbe!

Ui. Magyarajkú Öregisten, őrizzed a középzártam,
gyónnom se jó, Mindenható, magyar nyelv kővé váltan
lészen már a feloldozás, sebesfoki szent jobb ágán -,
kívül tágasabbak tartás, ez utolsó kenet jogán!

2011 augusztusa

B. FOKY ISTVÁN

Az ünnepien szép, hó- és barkaillatú, gazdag és gondosan rendezett könyvek, számtalan, az arcokra mosolyt csaló hangjáték szerzője Bezdánban született 1934. szeptember 26-án – Sohasem titkolta: bezdáni-baranyai véreitől határtalan emberszeretetet kapott ajándékba, hiányzik belőle a magyarokra annyira jellemző „sárga irigység”, nem ereszkedik térdre a pénz hatalma előtt, senkinek sem marad/t adósa, de hitelt sem ad – Megírta: „Heverő napvilág ez az egész homoki homokóra...” – Pétervárad című regényéről vetette papírra Varga István: „A művészi érték nem pusztán a tartalomhoz és a szándékhoz kapcsolódik, hanem – művészi alkotásról lévén szó – a művészi megvalósításhoz, magához az alkotáshoz” – „Nyelvében olyan gazdag, mint cselekménybonyolításban” – hangsúlyozza Vajda Gábor Mint rohanó folyam című könyve kapcsán – Legutóbb megjelent, Madárkarácsony című műve egy trilógia harmadik, befejező része – Kunkin Zsuzsanna recenziójából: „Ifjúsági regényt tart kezében az olvasó. Olyan kisregényt, melynek hősei Palicson és környékén élnek, de főleg csellengnek a lakótömbök árnyékában, a Prozivka nevű kockaházak között” – Az utolsó rossz gyerekek vakációja című hangjátéka Ohridban, a szövetségi szemlén 1967-ben I. díjat hozott Varga István rendezőnek és Ferenczi Jenő színművésznek.

B.(bezdáni) Foky István, széles vigyorú komédiásként, a szívünket célozza meg műveivel, s mécsesként bevilágítja ezt a sokunk számára reményt vesztett, kusza világot. Látszatra nem emészti gond, megjelen-tethette újabb könyvét, a Madárkarácsonyt, otthonosan érezheti most magát a ritkán daloló városban, Szabadkán, mint a madár két szárnya között.

Írt, ír, irogatott, irogat, játszott/játszik, el is szenvedte az életét, valami csoda folytán nem lophatja vissza a múltját, a gyötrelmeit, hadd borítsa most el a siker. Hetven és valahány esztendő... A szállási klumpácskából belenőtt a világba, fontos küldetéssel. Saját bevallása szerint pulinak született, a mindig loholó, a nyájjal társalgó, a nyájért álmatlan-kodó pulinak a lelke szorult beléje, s ennek tulajdonítható, hogy az égvilágon semmi sem törte le, semmi sem tudta elkedvetleníteni, az sem, hogy egyik művelődési házunkban ellehetetlenítették hasznos munkásságát, az sem, hogy a szándéktól a megvalósulásig hosszú és gyötrelmes az út, hogy kopjások lesnek az emberre az ösvény mentén, hogy éppen akkor ütötték ki a nyeregből, amikor már-már megzabolázta a lovát...

Hol volt a gondviselés baranyai véreire? Ezek az emberek már-már álmodni sem mernek szőlővirágrázásról. Sorsuk – István szerint – hasonló a kopácsi fekete gólyához. Innen valahonnan, az „éjszakából” lódult neki

a világnak az író. Az általános iskolát szülőhelyén, a gimnáziumot, majd átképzés után a tanítóképzőt Szabadkán végezte. Gombosán és Telecskán tanított. 1967-ben az Újvidéki Rádió gyermek- és ifjúsági műsorainak a munkatársa, majd szerkesztője lett. 1996-ban vonult nyugdíjba... Már gimnazistaként elhatározta, hogy egyszer megírja azt a „bizonyos könyvet” és a 7 Napban megjelenteti a költeményeit. Hetedikes gimnazistaként látott nyomdafestéket az első verse. Felnőttként a gombosi katedrán vetette papírra az első gyermekversét. A Pionírújság közölte! Versben kezdett érezni, tömény, mindig halk szavú versben... S aztán a regények következtek. Az Újvidéki Rádióban, a szalagtárban félszázon felüli rádiószínházi hagyaték! Meg a kétnyelvű verseskötet, a Maria Theresiopolis, amit Simokovics Máriával közösen írtak. Megkapta 1976-ban az Üzenetdíjat... A Mačji klavir, versek (fordította: M. Nastasijević), a Pétervárad, a Vidri, a Bezdáni versek, a Mint rohanó folyam, a Szabadkanapvirág, a Magyarokák, az Öklöző Jézuska, A zentai csata, most a Madárkarácsony... az írótól, aki azt állítja – nem véletlenül –, hogy a szabadkai írók láthatatlanok, simán megfeledeztek róluk, amikor a művelődési életet is érintő vitákra vagy a különféle ünnepekre meghívandók listáját állítják össze. (Ó, vén Szabadka, nem mindig áldunk!) Herceg Jánost idézi: „A legfontosabb, hogy legyen tartása az embernek”. Istvánnak van tartása, még sohasem láttam görnyedten, hajlott háttal elsurranni a régi Városháza mellett, pedig ez a város nem sokat adott neki.

Munkáit sokan méltatták: Varga István, Bodrogvári Ferenc, Virág Ágnes, Fekete J. József, Szloboda János, Vajda Gábor és mások. Vajda Gábor az író 70. születésnapja alkalmából rendezett ünnepségen azt mondta, hogy B. Foky István soha nem szövetkezett a diktatórikus politikai hatalommal. Sohasem tévedt rá az erkölcsi romlás útjára, történelmi regényeiben bátorságról, erkölcsről, szeretetről és szerelemről ír – ármányról is – s a történelmi tények mellett történelmi alakokat is felsorakoztat, minden sorával leköti az olvasó figyelmét, nyelvezetének „jóízűsége” már-már csodálni való. István jó szívét hozta szegényes irodalmi életünkbe. Számára sok-sok lehetőség bűnösen megkésett, de István nem futott el, utat mart magának, helyet követelt magának, újra és újra a felszínre bukkan, nemzete szívdobbanására figyel és cselekvő hívóként ír... írjon még sokáig, folyjon a betűje, mint a pisztrángos hegyi patak..

B. Z.

Hét Nap

2008. május 14.

